

**Tallers d'Història 2022-23:
Capturar el temps.
El fotògraf Ricard
Mur**

**Guia per l'equip
docent**

SHEILA BERROCAL FERNÁNDEZ
HELENA FERRER CODESIDO

Índex

- 01** Presentació
- 02** Objectius
- 03** Estructura
- 04** Unitat didàctica 1
- 05** Unitat didàctica 2
- 06** Unitat didàctica 3

Presentació

El present document té com a objectiu servir com a guia de treball per l'equip docent dels centres educatius de Sant Feliu de Guíxols, per tal d'optimitzar el desenvolupament de les unitats didàctiques dels Tallers d'Història 2022-2023. El tema que s'ha proposat aquest curs és el llegat del fotògraf Ricard Mur (1875-1939). Entre el material pedagògic que s'ha creat, s'han desenvolupat un total de 3 unitats didàctiques adaptades als diferents nivells educatius dividits en blocs:

- 2n, 3r i 4t d'Educació Primària
- Cicle superior d'Educació Primària i 1r i 2n d'ESO
- 3r i 4t d'ESO i Batxillerat

A partir d'aquestes tres adaptacions s'han pogut treballar propostes que s'adeqüen a les metes curriculars de l'alumnat, reforçant l'aprenentatge a l'aula des d'un punt de vista lúdic i vivencial. Apostem per una educació inclusiva, diversa, que es basi en el respecte i en el desenvolupament de valors.

El propòsit principal de les unitats didàctiques és oferir recursos pensats per dur a terme diferents temàtiques curriculars. Aquestes activitats han estat concebudes per realitzar-se dins l'aula de manera individual, en parella i fins i tot en equip per tal de fomentar la cooperació i comunicació entre l'alumnat. La gran majoria de les propostes poden ser completades amb la impressió dels quaderns, aquelles que necessitin material de reforç seran especificades durant el text que segueix.

També se suggeriran propostes complementàries per aprofundir aspectes que es vagin treballant. Al final, el propòsit principal dels Tallers d'Història és donar visibilitat a l'AMSFG i el conjunt de recursos que l'acompanyen i que poden ser útils en l'educació. Les activitats que es proposen a les unitats didàctiques estan vinculades a les necessitats curriculars multidisciplinàries adaptades a cada grup de nivells educatius.

Esperem que tant els professionals docents com l'alumnat gaudeixin d'aquesta experiència.

Objectius

- Treballar la definició d'"Arxiu" i definir la varietat dels seus serveis i aplicacions pràctiques utilitzant documentació antiga per buscar informació.
- Observar amb deteniment la fotografia i donar-li diferents lectures.
- Adquirir coneixement sobre la història de la fotografia.
- Analitzar el pas del temps i l'evolució de Sant Feliu, veient com ha anat canviant amb els anys.
- Descobrir aspectes històrics del territori.
- Investigar sobre la geografia de l'entorn més proper de l'alumnat.
- Reflexionar sobre la contemporaneïtat adquirint prèviament perspectiva històrica.
- Aplicar els coneixements curriculars corresponents a cada nivell educatiu d'una manera lúdica i interdisciplinària.

Estructura

La fotografia antiga ens ofereix l'oportunitat de viatjar, a través de la imaginació, al passat que van viure els fotògrafs i els antics habitants de la nostra societat. Gràcies al paper dels arxius, moltes d'aquestes fotografies preses anys enrere es conserven i podem donar-les-hi aquest fantàstic ús. Seguint com a fil aquest viatge al pretèrit, s'ha cregut oportú que les dues primeres unitats didàctiques, corresponents als cursos des de segon de primària fins a segon de l'ESO, es configurin en format de passaport. A partir d'aquesta idea, els alumnes hauran de resoldre un seguit d'activitats que quedaran registrades i s'aniran segellant a mesura que es completin. A la unitat didàctica destinada a 3r i 4t d'ESO i Batxillerat, el format canvia per esdevenir un document de recerca. Tant l'estètica com el contingut evolucionen deixant pas a un tipus d'activitats centrades en el currículum de l'Educació postobligatòria.

IMPRESSIÓ I FORMAT

Els documents de l'alumnat han estat creats per imprimir-se en format DIN A5, en color i a una sola cara. És important que la impressió no es faci a doble cara perquè hi ha activitats que requereixen retallar la pàgina.

Unitat didàctica per 2n i CM d'Educació Primària

ASPECTES A COMENTAR

- Aquest quadern didàctic està ideat amb un format de passaport. Cada activitat simula un "viatge" i, per tant, s'assimila a un passaport real en tant que completar cadascun d'aquests "viatges" farà a l'alumne obtenir un segell. Els segells no són adhesius, hauran d'anar-se a buscar a la darrera pàgina del dossier i, després de retallar-los, s'enganxaran amb cola a la casella que correspongui.
- Tots els alumnes necessitaran una fotografia tipus DNI per poder omplir la fitxa de dades que trobaran a l'inici del dossier.
- De la pàgina 5 a la 10 es repassaran aspectes treballats anteriorment durant les xerrades, i, en alguns casos, s'aprofitarà per ampliar coneixements ja impartits.

Activitats que necessiten suport

Totes les activitats, en major o menor mesura, poden arribar a requerir la participació del o la docent responsable.

A continuació es resoldran possibles dubtes que pugui generar el dossier, és per aquest motiu que, abans de llegir els següents punts i perquè les explicacions siguin de més fàcil comprensió, s'hauria de disposar del material didàctic imprès o en format digital.

- **Pàgina 11 - Mentides:**
 - La primera foto que es va fer al món va ser una selfie.
 - La fotografia digital és molt més antiga que la fotografia analògica.
 - Fer una fotografia digital és molt més car que fer una fotografia analògica.
- **Pàgina 19 - Fem d'historiadores i historiadors.** La llegenda que trobareu a la pròxima pàgina s'ha de llegir a l'orella del primer alumne de cada equip. Es pot adaptar la llargada en funció del nivell educatiu dels alumnes. És important destacar que és necessària una sessió participativa on els docents hauran de recalcar la importància de l'escriptura per tal que no es tergiversi i manipuli la informació i els fets. El/la docent haurà de dirigir la participació en l'aula per tal que es responguin les tres preguntes que es qüestionen al quadern.

LLEGENDA: LA BALENA VARADA

El 22 d'octubre de 1912 els veïns de Sant Feliu van començar a fer córrer la veu que un "peix" gegant havia quedat atrapat a una cala de Sant Pol. El peix va resultar ser una balena, que es va treure de l'aigua amb la grua més potent de Sant Feliu i es va tombar a la platja. El seu cos es va portar a Barcelona, i segons sembla, va esdevenir el primer exemplar dissecat de balena que hi va haver a l'Estat espanyol. Els fotògrafs del moment van aprofitar per prendre imatges i fer postals que la gent els pogués comprar, i el record de la balena entre els guixolencs va ser tan profund que, des d'aleshores, la cala on va encallar l'animal es coneix com la Cala del Peix.

- **Pàgina 23** - "Sabies que..." Es pot incidir en la feina dels arxius i els recursos documentals. Les llegendes, igual que molta altra informació d'interès, es poden trobar a l'arxiu, a la pàgina web, a internet, a contes, a llibres, a la biblioteca...
- **Pàgina 29** - **fotografia estereoscòpica**. Us convidem en aquesta activitat a refrescar la memòria dels alumnes sobre el concepte de la fotografia estereoscòpica.
- **Pàgina 33** - **Controlem el temps**. Activitat pensada per treballar en veu alta per grup classe. Fer les preguntes que es proposen en veu alta i reflexionar en grup.
- **Pàgina 34** - **Fem d'artistes**. Aquesta activitat també està pensada per treballar en grup a l'aula. Es requereixen els següents materials fungibles que detallem a continuació:
 - Colors (llapis, pintures, ceres, etc.).
 - Cartó o cartolines grans on es puguin penjar les obres d'art.
 - Cola o corda amb pinces per penjar les obres d'art.
 - Retoladors per escriure el títol.
 - Una paret ben gran per fer el mural.
 - Tisores.

Unitat didàctica per CS d'Educació Primària i 1r i 2n d'ESO

ASPECTES A COMENTAR

- Aquest quadern didàctic està ideat amb un format de passaport. Cada activitat simula un "viatge" i, per tant, s'assimila a un passaport real en tant que completar cadascun d'aquests "viatges" farà a l'alumne obtenir un segell. Els segells no són adhesius, hauran d'anar-se a buscar a la darrera pàgina del dossier i, després de retallar-los, s'enganxaran amb cola a la casella que correspongui.
- Tots els alumnes necessitaran una fotografia tipus DNI per poder omplir la fitxa de dades que trobaran a l'inici del dossier.
- De la pàgina 5 a la 10 es repassaran aspectes treballats anteriorment durant les xerrades, i, en alguns casos, s'aprofitarà per ampliar coneixements ja impartits.

Activitats que necessiten suport

- **Pàgina 6 - Busca les diferències.** Aquesta activitat necessita el següent material:
 - Paper Vegetal
 - 3 retoladors
- **Pàgina 11 - Busca les diferències.** La primera pregunta s'ha de desenvolupar, és a dir, convidem a reflexionar sobre de quina manera ha canviat Sant Feliu des del primer mapa fins al darrer. És una activitat pensada per mostrar l'evolució geogràfica del poble. Es pot aprofitar l'activitat per reflexionar sobre altres aspectes que s'estiguin donant en aquell moment a l'aula.
- **Pàgina 26 - Fem d'historiadores i historiadors.** L'activitat coincideix a incidir en la feina dels arxius i els recursos documentals. Les llegendes, igual que molta altra informació d'interès, es poden trobar a l'arxiu, a la pàgina web, a internet, a contes, a llibres, a la biblioteca... De la mateixa manera, és la imatge del diari, serveix com a premissa per tractar la manipulació fotogràfica: vejam si els alumnes saben distingir alguna curiositat a la fotografia del periòdic... Ricard Mur hi va dibuixar a mà la balena! L'herència històrica del poble i el simbolisme que amaga, són components molt importants en la construcció del concepte d'identitat. Cadascú ha de tenir lloc per explicar la seva perspectiva i orígens: qui no sigui de Sant Feliu tindrà un paper tan destacat com la resta, sigui d'un altre poble o país. Dintre de Sant Feliu serà enriquidor veure les reflexions sobre els diferents barris o urbanitzacions.

Unitat didàctica per 3r i 4t d'ESO i 1r i 2n de batxillerat

ASPECTES A COMENTAR

- En ser activitats pensades per fer individualment o en grup, però prescindint més que als altres cursos del paper del professorat, s'ha cregut convenient apuntar la finalitat d'algun exercici com a orientació per relacionar-los amb les matèries avaluable del centre.
- **Pàgina 5 - 11. "Orígens".** Amb aquesta activitat es pretén indagar en la normativització lingüística proposada per Pompeu Fabra a finals del s. XIX i adoptada amb l'Estatut d'Autonomia de 1932, durant la Segona República, després de la caiguda de Primo de Rivera. Tanmateix, i per fer al·lusió a les xerrades, convindrà pensar en la professió de fotògraf i el perquè de la necessitat d'instal·lar un aparador per poder fer negoci.
- **Pàgina 22. "El paper de la dona a inicis del S.XX".** L'exercici busca allunyar la perspectiva històrica de la idealització i fer un treball d'investigació previ sobre les condicions reals de les treballadores de les fàbriques en aquell moment: es poden buscar reportatges o articles acadèmics i basar la informació obtinguda en l'anàlisi d'almenys un d'aquests materials. A partir de treballar la perspectiva històrica, es pot organitzar un debat per reflexionar sobre el present i la visió personal que l'alumne té. **TOTES LES PERSPECTIVES SON VÀLIDES SEMPRE QUE ES PUGUIN ARGUMENTAR.**

-
- Pàgina 26 - 36. "La geografia de la Costa Brava" i "Construint sobre segles". S'han ideat per comprovar com les disciplines acadèmiques poden servir per entendre la nostra realitat més immediata o situar-nos en un lloc i temps determinat. Una anàlisi de les fotografies de Ricard Mur mitjançant els coneixements adquirits a les classes de geografia, història o història de l'art permeten conèixer el nostre entorn, la nostra cultura i el nostre passat. Com a activitat complementària, es pot plantejar un debat sobre el significat d'identitat.

Nosaltres ens acomiadem aquí. Donem per fet que en qualsevol moment podeu ampliar l'activitat que creieu oportuna si se us escau en alguna matèria. Tot aquest material ha estat pensat i fet per oferir-vos recursos al professional docent i poder treballar plegats, teixint junts una xarxa d'aprenentatge dins i fora de l'aula. No dubteu a posar-vos en contacte amb nosaltres per qualsevol qüestió o aclariment, estarem encantades d'ajudar-vos o aconsellar-vos si ho necessiteu.

Gràcies!

Contacte:

helenaferrer.c@gmail.com

sheilabf18@gmail.com